

Esterházy Pál és Thököly Éva iratai

1. LEVELEZÉS

Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése után Esterházy Pál és Thököly Éva levelezését veheti kézbe az olvasó. A nádor, majd később birodalmi herceg Esterházy Pál (1635–1713) első felesége halálát követően 1682-ben újra megnősült, második felesége a kismartoni udvarában gyámleányként nevelt, nála 24 évvel fiatalabb Thököly Éva (1659–1716) lett.

A kötetben közreadott 323 levél a házasság történetének lebilincselő olvasmánya. A kezdetben boldog kapcsolat néhány év után megromlott, a levelek stílusa és tartalma visszatükrözi a házaspár vitáit és fokozatos elhidegülését egymástól. Ennek okai között a generációs különbségen kívül megemlíthető, hogy a kismartoni udvari környezet és az első házasságból származó gyermekek nehezen fogadták el a fiatalasszonyt, aki saját birtokokat szerzett, ügyesen gazdálkodott, önállóan intézkedett. Thököly Éva özvegyesége esetén magának megfelelő jövedelmet és ellátást, közös gyermekeiknek a féltestvérekéhez hasonló örökséget szeretett volna biztosítani, amely azonban Esterházy Pál vagyoni stratégiájába nem illett bele. A Habsburgok mellett egész életében kitartó Esterházy Pál udvarában azt sem nézték jó szemmel, hogy Thököly Éva fivére, Imre, 1678-ban a szabadságharc élére állva a nádor személyes politikai ellenfelévé vált.

1700-ban Esterházy Pál azzal vádolta meg Thököly Évát Bécsben az alsó-ausztriai törvényszéken, hogy meg akarta mérgezni. Az asszonyt bűnösnek találták és 1700 karácsonyán a tullni domonkos kolostorba zárták, de onnan már 1701 októberében kiszabadult pártfogói segítségével. I. József magyar király 1708-ban minden vád alól felmentette és teljesen rehabilitálta a hercegnét. A házaspárt az egyházi hatóság szétválasztotta egymástól, többet nem laktak együtt. Thököly Évának, aki 1701-től az alsó-ausztriai birtokain és Bécsben élt, az 1700-ban a férje által lefoglalt vagyonát csak részben sikerült visszaszereznie. 1716-ban hunyt el, kérésére a Bécshez közeli ferences kegyhelyen, Maria Lanzendorfban temették el.

Thököly Éva a magyarországi történetírók által méltatlanul mellőzött személyiség, kötetünk ezen kíván változtatni a férjével való levelezése megjelentetésével.

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ
Kossuth Kiadó

10 900 Ft

9 789635 448920